

Zaupanje boljše kot zdravilo

Uporabnikom zdravstvenih storitev je dobro poznana že dokaj zakoreninjena in nepotrebna tujka »participacija«, saj posega naravnost v njihov žep. Mi pa želimo spregovoriti o povsem drugi »participaciji«, o tisti soudeležbi bolnikov, ki je nujno potrebna za uspešno zdravljenje. Bolnik mora namreč prispevati svoj delež k zdravljenju in to z zaupanjem do zdravnika, ki si ga je izbral, s sodelovanjem pri odkrivanju bolezni in pri doslednem izvajanju navodil za zdravljenje; tako glede načina življenja kakor tudi glede uživanja zdravil v točno določenih odmerkih ter ob pravem času.

Zaupanje mora biti obojestransko, bolnik mora zaupati zdravniku in obratno, zdravnik bolniku. Da bo bolnik lahko zaupal zdravniku, mora misliti takrat, ko si izbira »svojega zdravnika«. Presojati ga mora po njegovi strokovni plati, po njegovih strokovnih uspehih, ne pa po njegovih šibkih točkah, ki so v njegovi strokovni neosnovani radodarnosti do bolniškega dopusta in še kje drugje. Prav isto velja tudi za zdravnika, bolniku mora zaupati, ker je ta prišel k njemu po pomoč zaradi težav, ki mu grenijo življenje. Prava nesreča se lahko zgodi, če zdravnik izgubi zaupanje do bolnika.

Niso redki primeri, ko boleznijo ni možno ugotoviti na prvi pogled. Zdravnik bo v takih primerih napravil program dodatnih preiskav, bolnik pa jih bo kar se da hitro opravil. Marsikdo bo imel ob tem pomislek, kaj pa čakalna doba? Na srečo je tako, da vse preiskave niso enako nujne, življenjsko pomembne. Tiste, ki so jih strokovnjaki uvrstili med nujne, lahko bolnik opravi vsak dan, celo v nočnih urah. In še več, ena in ista preiskava je pri določenih boleznih zares nujna, pri drugi boleznijo pa prav nič ne škoduje, če je odložimo za določen čas. Velja torej pravilo, naj bolnik opravi takoj tiste preiskave, kjer ni čakalne dobe, zelo verjetno je, da bodo tudi te v marsičem pripomogle k hitrejšemu odkritju bolezni.

Ko je bolezen ugotovljena, je povsem odvisno od bolnika, če bo upošteval in se držal navodil, med katerimi so večkrat tudi takšna, ki niso prijetna. Zvišan krvni tlak je bolezen, kjer je zdravljenje neuspešno, kljub jemanju zdravil, če bolnik sam ne prispeva svojega deleža. Stradati mora, da bo dosegel normalno telesno težo, uživati mora manj soljeno, torej manj »okusno« hrano in še kajenju se mora povsem odpovedati. Mnogi bolniki teh navodil ne upoštevajo, ker se ne zavedajo posledic, ki jih sproži zvišan krvni tlak. Enako debeli kot prej se vračajo v zdravniške ordinacije z izgovorom: »Zdravila niso prišla«. Večkrat se zdravnikom vsiljuje misel: »Škoda, ker zvišanega krvnega tlaka ne spremlja tudi bolečina«. V takem primeru bi bolniki bolj upoštevali navodila. Kar pogledimo, kako disciplinirani so bolniki z razjedo (rano) na dvanajsterniku ali pa tisti z žolčnimi kamni. Zavedajo se, da bo vsaka pregreha v dieti izzvala bolečino.

Naj sklenemo z naslednjo resnico: velikokrat redno jemanje zdravil ni vse, primakniti je potrebno naš lastni delež, izvajati navodila, pa čeprav niso prijetna.

Dr. Milena Vrenk-Jerše
Zdravstveni dom Ljubljana

Skrb pred bližajočo se zimo

Za dolgoročni gospodarski in družbeni razvoj Ljubljane je nemotena preskrba z energetskimi surovinami in energijo eden temeljnih razvojnih dejavnikov, zato bo zagotavljanje zadostnih količin energetskih surovin in energije prednostna razvojna naloga.

Dejstvo, da je treba praktično vso energijo v Ljubljano dovesti, in da leži Ljubljana v ekološko zelo občutljivem območju ljubljanske kotline, zahteva gradnjo takih sistemov oskrbe, ki bodo dolgoročno zagotavljali smotno izrabo energije in obenem prispevali k zmanjševanju onesnaženosti okolja. Sistemi oskrbe z energijo, ki lahko zagotovijo take zahteve, so prav gotovo daljinska oskrba s toplotno energijo (vročevodni in parni sistem) in sistem oskrbe z zemeljskim plinom za potrebe kuhe, pripravo tople vode, ogrevanja in tehnološke potrebe z električno energijo za ostale energetske potrebe.

Ljubljana porabi skoraj polovico vse energije za ogrevanje prostorov in pripravo tople potrošne vode, zato bo razvoj daljinske oskrbe s toplotno energijo pomemben vir oskrbe obstoječih in novozgrajenih objektov s toplotno energijo za ogrevanje in to predvsem na področju z veliko specifično toplotno obremenitvijo. Dolgoročni energetske cilje v Ljubljani je, da bo Komunalna energetika v Šiški obratovala

izključno kot vršni vir, saj je cena MWh daljinske toplote iz zemeljskega plina 3 do 4-krat večja kot cena daljinske toplote iz premoga. Zato naj bi Komunalna energetika v Šiški širila le kot čisto toplarno in samo v primeru, če bo prišlo do bistvenega zamika priručka oz. poteka gradnje novega kombiniranega energetskega vira na premog.

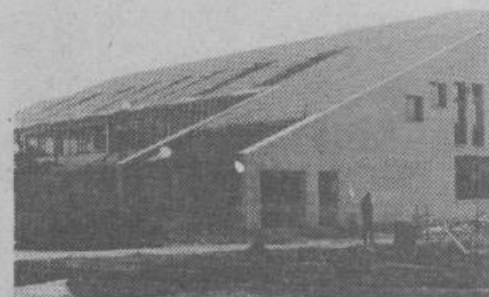
Do sedaj, glede toplotne energetike, kar je tudi zapisano v delegatskem gradivu (Osnutek dolgoročnega plana občin in mesta Ljubljane za obdobje 1986-2000) je razlaga še kar sprejemljiva. Toda pri Komunalni energetiki tozdr Plinarna vedo povedati, da je seznam dolžnikov za porabljeni plin, ki služi kot pogonsko gorivo kotlovnice, čedalje obsežnejši. O ceni takšnega ogrevanja smo že nekajkrat pisali. Spomnimo se samo Kosec in Dravelske gmajne, katerih kraji z upravičeno zaskrbljenostjo pričakujejo novo kurilno sezono, z njo pa tudi cene za porabljeni plin, ki je vse prej kot ugodna.

Na to vprašanje, kako bo nemajhno število krajanov, katerih osebni dohodek in pokojnine ne dohajajo vrtočnega naraščanja cene plina, zmoglo poravnati obveznosti, pa za zdaj ni odgovora. Že zadnja kurilna sezona je bila za marsikoga hud materialni udarec, potem se ni čuditi, če je seznam dolžnikov za porabljeni plin vse daljši. Eno od pomembnejših vprašanj je tudi varčevanje s toplotno energijo. Ne znamo varčevati! O kalorimetrih v stanovanjih le redko kdo razmišlja. Res je, da so te naprave drage, vendar bi se splačalo, da o prihranku toplotne energije sploh ne govorimo. O ogrevanju bomo še prav gotovo pisali v eni od prihodnjih števil našega glasila, za zdaj le upanje, da nam bo bližnja zima bolj naklonjena od minule...

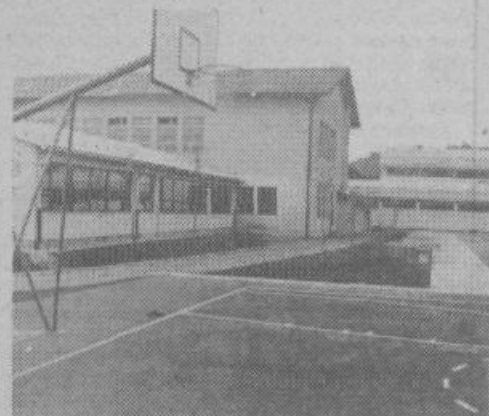
Jože Čurin

Uspele sobotne akcije

Kraji Repenj in Dobruše so se vneto lotili izgradnje gasilskega doma s prispevkom občinske gasilske zveze, sicer pa so s prostovoljnim delom že prišli do druge plošče in verjetno bo dom še to jesen pod streho. Razen prostovoljnega dela so kraji veliko prispevali tudi v denarju in materialu.

Delavci celjskega Ingrada opravljajo zaključna dela pri graditvi nove osnovne šole v krajevni skupnosti Bratov Babnik. Šola, ki so jo poimenovali po pisatelju Mišku Kranjcu, bo imela 18 učilnic ter vse spremljajoče prostore. Objekt bo predan namenu prihodnji mesec.

Pri osnovni šoli Stane Kosec v krajevni skupnosti Edvard Kardelj je zgrajen prizidek s 4 učilnicami, telovadnico, kuhinjo in večnamenskim prostorom. Za 400 učencev te celodnevne osnovne šole bo to velika pridobitev že v tem šolskem letu.

Objekt varstveno delovnega centra ob Vodni-kovi cesti je že skoraj v celoti dograjen, tako da bo predan namenu že prihodnji mesec. Sprejel bo 60 domskih varovancev, na voljo pa bo še 120 mest za vključitev duševno prizadetih občanov v delo pod posebnimi pogoji.